

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده مهندسی فناوریهای نوین

گروه مهندسی نانو الکترونیک

جهت دریافت درجه‌ی کارشناسی ارشد در رشته‌ی مهندسی نانو الکترونیک

عنوان

طراحی و شبیه‌سازی لیزر فیبری حلقوی دو طول موجی

استادان راهنما

دکتر علی رستمی-دکتر قاسم رستمی

استادان مشاور

پژوهشگر

رأفت رفیعی‌راد

شهریور ۱۳۹۲

نام خانوادگی دانشجو : رفیعی راد

نام : رأفت

عنوان پایان نامه : طراحی و شبیه سازی لیزرهای دو طول موجی حلقوی

استادان راهنما: دکتر علی رستمی - دکتر قاسم رستمی

استادان مشاور : -

مقطع تحصیلی : کارشناسی ارشد رشته : مهندسی نانو فناوری گرایش : مهندسی نانو الکترونیک

دانشگاه : تبریز

دانشکده : مهندسی فناوریهای نوین تاریخ فارغ التحصیلی : ۱۳۹۲/۶/۱۶ تعداد صفحه : ۷۴

کلید واژه ها : لیزرهای فیبری حلقوی، گریٹینگ یکنواخت، لیزرهای چند طول موجی، فیبر های دوپ شده با یون های خاک های کمیاب، پالس فمتو ثانیه

چکیده :

یکی از مهمترین بحث ها در زمینه ی فناوری های نوری عبارت است از تکنولوژی تولید مولدهای لیزری و سیستم های انتقال نوری لیزرهای چند طول موجی است. با وجودی که هنوز به ساختارهای تمام نوری نرسیده ایم و مشکلات و چالش های زیادی فراسوی این مهم است ولی قابلیت های جدید این سیستم غیرقابل چشم پوشی است. با وجودی که در کشور ما هنوز این تکنولوژی (سیستم انتقال نوری) بشکل عملی استفاده نشده است و زیر ساخت مخابرات هنوز از ساختارهای لیزر تک طول موج استفاده می کند با اینحال در این پایان نامه سعی شده است، ضمن معرفی قابلیت های لیزرهای دو طول موجی و فمتو ثانیه و مشخصات آنها ساختارهای جدید معرفی شود.

در این پروژه هدف طراحی و شبیه سازی لیزر دو طول موجی است، از جمله مزیت های طرح پیشنهادی سادگی و هزینه ساخت پایین آن است، طراحی لیزر مورد نظر در دمای اتاق در نظر گرفته شده است و طراحی شامل دو بخش است بخش اول برای بررسی تغییرات پالس حین عبور از فیبر آلاییده شده با عناصر خاک های کمیاب و بخش دوم طراحی ساختار گریٹینگ است. به این ترتیب که ابتدا برای تولید پالس فمتو ثانیه از پمپ لیزری ۱۴۸۰ نانومتری به عنوان منبع پمپ استفاده شده است، و با توجه به اینکه برای تولید پالس فمتو ثانیه طیف فرکانسی پهن لازم است، برای این منظور از فیبر آلاییده شده با اربوم استفاده شده است. سپس با استفاده از دو فیبر توری براگ پهنای فرکانسی به دو قسمت تقسیم می شود. پهنای فرکانسی عبوری یکی از گریٹینگ ها به

گونه‌ای در نظر گرفته شده است تا بتواند پالس فمتو ثانیه تولید کند. خروجی پالس‌ها بترتیب دارای توان ۹ میلی‌وات ۱۱۴/۵ میکرووات است. که در مقایسه با لیزرهای چند طول موجی دارای توان بالایی است.

((هر کس عزت می خواهد، عزت یکسره از آن خداست. سخنان پاکیزه به سوی او بالا می روند و عمل صالح

آن را بالا می برد))

فاطمه ۱۰

باتشکر از استاد گرامی پوروفسور رستمی، که این مجموعه حاصل راهنمایی های دلسوزانه ایشان بوده است

، و نیز راهنمای های گران قدر دکتر رستمی، و دکتر باغبان که مرا در به پایان رساندن این پایان نامه یاری

نمودند.

تقدیم به:

به آنکه از تردید نمی‌هراسد

به آنکه چراها را می‌جوید

بی پروا از خستگی

یا در دیا مرگ

به پدر، مادر و برادرم رضا

مشوقان تمام پروازهایم و بخاطر حمایت‌ها، راهنمایی‌هایشان در تمام ثانیه‌های زندگی‌ام

به دکتر سمیه خلیل زاده

همراه همیشگی لحظات پرالتهاب

و به همه کسانی که مرا در به پایان رساندن این مجموعه یاری کردند.

فهرست

۱	فصل اول	۱
۱-۱	مقدمه	۱
۱-۱-۱	لیزر فیبری	۲
۲-۱-۱	اساس لیزرهای فیبری	۶
۲-۱	ساختار کاواک لیزرهای فیبری	۷
۳-۱	فیبر نوری	۹
۱-۳-۱	پارامترهای فیبر	۱۱
۲-۳-۱	اثرات غیر خطی فیبر نوری	۱۲
۴-۱	تقویت کنندههای نوری	۱۵
۵-۱	لیزرهای پالس کوتاه	۱۷
۶-۱	اصول مد قفل زنی	۱۹
۱-۶-۱	مد قفل زنی پسیو	۲۱
۲-۶-۱	مد قفل زنی اکتیو	۲۴
۷-۱	لیزرهای چند طول موجی	۲۷
۱-۷-۱	دلیل تولید لیزرهای چند طول موجی	۳۱
۸-۱	کاربرد:	۳۲
۹-۱	تئوری و اساس فیبر براگ گریٹینگ	۳۳

فصل دوم

۲	فصل دوم	۴۱
---	---------	----

۴۱	۱-۲ معادلات نرخ	
۴۴	۲-۲ معادلات ماکسول در محیط همگن	
۴۴	۱-۲-۲ مدهای فیبر	
۴۴	۲-۲-۲ معادله اساسی انتشار	
۴۶	۳-۲-۲ روش حل معادله غیر خطی شرودینگر	
۵۰	۳-۲ تئوری و مدل‌سازی فیبرهای براگ گریٹینگ	
۵۱	۱-۳-۲ حل تحلیلی معادلات کوپلاژ برای گریٹینگ های یکنواخت	
۵۳	۲-۳-۲ گریٹینگ یکنواخت	
۶۰	فصل سوم	۳
۶۰	۱-۳ نتیجه گیری	
۶۰	۲-۳ بررسی پمپ	
۶۱	۳-۳ بررسی EDF	
۶۳	۴-۳ بررسی گریٹینگ	
۶۵	۵-۳ مقایسه و نتیجه گیری	
۶۶	۶-۳ پیشنهادات:	

- شکل (۱-۱) ساختار های مختلفی برای کاواک [۱۰] ۸
- شکل (۲-۱) تأثیر پراکندگی بر انتشار پالس ۱۲
- شکل (۳-۱) ساختاری از یک EDFA [۳۱] ۱۶
- شکل (۴-۱) تأثیر مد قفل زنی بر توان خروجی [۳۰] ۲۱
- شکل (۵-۱) ساختاری از مد قفل زنی پسیو [۳۰] ۲۲
- شکل (۶-۱) ساختاری برای تولید پالس کوتاه به روش چرخش قطبش غیر خطی [۳۵] ۲۴
- شکل (۷-۱) ساختاری از لیزر که بر چرخش قطبش غیر خطی به تولید لیزرهای پالس کوتاه می پردازد [۳۵] ۲۴
- شکل (۸-۱) روش عملکرد مد قفل زنی اکتیو [۳۱] ۲۵
- شکل (۹-۱) تولید پالس کوتاه به روش مد قفل زنی اکتیو با استفاده از مدولاتور فاز LN [۳۱] ۲۶
- شکل (۱۰-۱) ساختاری برای تولید پالس کوتاه به روش مد قفل زنی اکتیو [۳۱] ۲۷
- شکل (۱۱-۱) روشی برای تولید پالس کوتاه با استفاده از ماخ زندر [۴۸] ۲۷
- شکل (۱۲-۱) خروجی لیزر چند طول موجی که با استفاده از ماخ زندر و تقویت کننده نیمه هادی چندین طول موج را تولید میکند [۴۸] ۲۸
- شکل (۱۳-۱) ساختار لیزر چند طول موجی که با استفاده از مدولاتور فاز به تولید چند طول موج می پردازد [۴۹] ۲۹
- شکل (۱۴-۱) خروجی لیزر چند طول موجی که با استفاده از مدولاسیون فاز به تولید چند طول موج می پردازد [۴۹] ۲۹
- شکل (۱۵-۱) لیزر چند طول موجی که از یک فیلتر اپتیکی برای تقسیم طول موج استفاده شده است. ۳۰
- شکل (۱۶-۱) لیزر چند طول موجی با استفاده از اثر FWM ۳۱

- شکل (۱-۱۷) فیبر توری براگ ۳۴
- شکل (۲-۱) دیاگرام سیستم سه ترازه ۴۲
- شکل (۲-۲) دیاگرامی از حل معادله شرودینگر غیر خطی ۴۹
- شکل (۲-۳) ساختار لیزر فیبری طراحی شده ۵۷
- شکل (۳-۱) بررسی تغییرات توان پمپ در طول کاواک توان اولیه پمپ ۱۰۰ میلی وات و در طول موج کاری ۱۴۸۰ میکرومتر در نظر گرفته شده است. ۶۱
- شکل (۳-۲) تغییرات توان اولیه سیگنال در طول موج ۱۵۵۰ میکرومتر ۶۱
- شکل (۳-۳) خروجی بدست آمده از EDF در اولین مسیر رفت و بازگشت که در حوزه زمان و فرکانس نشان داده شده است. ۶۲
- شکل (۳-۴) طیف خروجی EDF که برای گریٹینگ ورودی محسوب میشود و گریٹینگ با توجه به طول موج براگ خود درصدی از این طیف را منعکس و طیف باقیمانده را منتقل میکنند. ۶۲
- شکل (۳-۵) نمودار ضریب انعکاس گریٹینگ که در آن تغییرات در میزان توان بازتابش یک گریٹینگ یکنواخت به ازای طول موج گریٹینگ تعیین شده که با توجه به پهنای این نمودار میتوان پهنای پالس خروجی خود را تنظیم کنیم. پهنای طیف گریٹینگ پیشنهادی پایاننامه از ۴۰ تا ۸۰ نانو متر قابل تنظیم است. ۶۳
- شکل (۳-۶) مشخصات انتقالی گریٹینگ اول ۶۴
- شکل (۳-۷) خروجی نهایی گریٹینگ اول ۶۴
- شکل (۳-۸) خروجی نهایی گریٹینگ دوم ۶۵

فهرست جدول ها:

- جدول (۱-۱) یونهای نادر زمینی و ویژگیهای آنها ۵
- جدول (۲-۱) ثابت k برای شکل پالس های مختلف ۱۹
- جدول (۱-۲) پارامترهای بکاررفته برای طراحی EDF ۴۹
- جدول (۲-۲) پارامترهای در نظر گرفته شده برای طراحی گریتینگ ۵۸

فصل اول

مقدمه و بررسی

منابع

۱ فصل اول

۱-۱ مقدمه

در سال ۱۹۰۰ ماکس پلانک مقاله‌ای منتشر کرد که می‌توان از آن برداشت کرد که نور شکلی از تشعشعات مغناطیسی است. شاید بدون این نظریه لیزر اختراع نمی‌شد. اصل لیزر در سال ۱۹۱۷ توسط انیشتین به عنوان تئوری گسیل القایی شناخته شد [۱]. با این وجود تا سال ۱۹۴۰ مهندسان نتوانستند از این اصل به شکلی عملی استفاده کنند.

لیزر مخفف عبارت: **light Amplification by Stimulated Emission of Radiation** است، و به معنای تقویت نور توسط گسیل القایی پرتوها است. اولین لیزر جهان توسط تئودور مایمن اختراع گردید که از یاقوت در آن استفاده شده بود [۲۸]. در سال ۱۹۶۲ پروفیسور علی جوان اولین لیزر گازی را به جهانیان معرفی نمود و بعدها نوع سوم و چهارم لیزرها که لیزرهای مایع و نیمه رسانا بودند اختراع شدند. فرکانس امواج نوری بین 10^{12} الی 10^{16} هرتز است. با اختراع لیزر و مشاهده‌ی این که نور لیزر شباهت زیادی به امواج الکترومغناطیسی ارسالی از یک فرستنده‌ی رادیویی دارد، فکر استفاده از لیزر برای انتقال اطلاعات به وجود آمد. فرکانس نور لیزر در حد 5×10^{14} هرتز، و ظرفیت انتقالی آن تقریباً 10^5 برابر سیستم‌های میکروویو است. در سال ۱۹۶۷ فرانسویان توسط اشعه لیزر، از ایستگاه‌های زمینی‌شان دو ماهواره خود را در فضا تعقیب کردند.

بدین ترتیب، لیزر بسیار کاربردی به نظر آمد. نورهایی که توسط لیزر گسیل می‌گردد، در یک سو و بسیار پراثری و درخشنده هستند، پرتوهای لیزر قدرت نفوذ بالایی دارند بطوریکه حتی می‌توانند در الماس نیز فرو روند. امروزه استفاده از لیزر در صنعت و پزشکی بسیار متداول است.

لیزرها سه قسمت اصلی دارند:

۱- پمپ انرژی یا چشمه انرژی: که انرژی لازم را برای وارونگی جمعیت فراهم می‌کند. منبع پمپ می-

تواند، از نوع اپتیکی یا شیمیایی و یا حتی یک لیزر دیگری باشد.

۲- ماده پایه و ناحیه فعال: ماده‌ای است که می‌تواند انرژی را جذب و آزاد کند. و باریکه‌ی لیزر در این ناحیه تولید می‌شود

۳- تشدید کننده اپتیک: که فیدبک لازم را برای تقویت نور تولید شده ایجاد می‌کند.

محیط فعال تعیین کننده‌ی نوع لیزر است و به همین دلیل در بعضی از تقسیم‌بندی‌ها نام لیزر را با نام محیط فعال آن مشخص می‌کنند. منظور از محیط فعال مجموعه‌ای از اتم‌ها و یا مولکول‌هاست که می‌توان در آن وارونگی جمعیت ایجاد کرد و در نتیجه، تابش الکترومغناطیسی را توسط گسیل القایی حاصل نمود.

۱-۱-۱- لیزر فیبری

در این لیزرها ماده فعال بصورت ناخالصی در درون یک فیبر آلاییده شده‌است. این آلاییدگی می‌تواند در هسته و یا در غلاف فیبر قرار گیرد. محیط بهره با آلایش خاک‌های کمیاب^۱ مانند اربیوم (Er)، نئودیمیوم (Nd)، ایتربیوم (Yb)، تالیوم (Tm)، پراسئودیمیوم (Pr)، دیسپروسیوم (Dy) و هالمیوم (Ho) است.

اولین لیزر فیبری توسط الیاس اسنایزر^۲ در اوایل سال ۱۹۶۱ اختراع گردید، که در آن از نئودیم با قطر هسته ۳۰۰ میکرومتر و از یک فلش لامپ حلزونی شکل بعنوان منبع پمپ استفاده کرد[۲]. بعدها در سال ۱۹۶۵ با کمک ودکک^۳ او شیشه‌هایی اختراع کرد که با اربیوم^۴ و ایتربیوم^۵ دوپ شده‌اند (ذره کوچک یون با هسته فیبر ترکیب می‌شود که به این فرایند دوپ کردن گویند). بدین ترتیب به نوسان در محدوده ۱/۵۴ میکرومتر دست یافت که او در این ساختار هم از فلش لامپ به عنوان

^۱ Rare Earth Doped fiber

^۲ Elias Snitzer

^۳ R. Woodcock

^۴ Erbium

^۵ Ytterbium

منبع پمپ استفاده کرد [۳]. در طی فرآیند دوپ، در ناحیه‌ی فعال، فوتون‌ها در هسته‌ی فیبر گرفتار می‌شوند و وجود این یون‌ها میزان جذب فوتون را افزایش می‌دهد. اربیم که طول موج نشر آن $1/54$ میکرومتر است اواسط ۱۹۶۰ مورد توجه پژوهشگران قرار گرفت [۴ و ۵]. زیرا که این طول موج، طول موجی است که در آن تلفات از (0.15 dB/km) پایین است. برای انتقال اطلاعات برای فواصل دور مناسب است. استفاده از فیبرهای نوری در مخابرات از اوایل ۱۹۷۰ آغاز گردید. تاکید اولیه در استفاده از نئودیم و اربیم بود که بعدها از سایر این یون‌ها چون ایتربیم و تالیوم^۱ هم استفاده شد. در سال ۱۹۷۴ جولیان ستون^۲ و کارلس باروس^۳ در آزمایشگاه بل از فیبر سیلیکا تلفات پایین، برای ساخت لیزر فیبری دوپ شده با نئودیم استفاده کردند، که در این آزمایش از دیود لیزر به عنوان منبع پمپ استفاده شده بود [۵]. اما تکنولوژی آن‌ها ضعیف بود چرا که توان دیودها و طول عمر آن‌ها پایین بود، و خروجی لیزر حاصل کیفیت و پایداری کمی داشت.

در اواخر سال ۱۹۸۰ بود که تحقیق در زمینه لیزرهای فیبری دوپ شده با عناصر خاک‌های کمیاب افزایش یافت، (به دلیل کاربردی بودن این نوع فیبرها) [۶ و ۷]، در جدول (۱-۱) به [۸] انواع یون دوپ، طول موج و ناحیه عملکرد آن‌ها اشاره شده است. به طوری که مشاهده می‌شود محدوده عملکرد این لیزرها از $3500-4500$ نانومتر است. ونیز گذارهای لیزری متفاوت موجود در یونهای خاک‌های کمیاب به آنها توانایی ایجاد خروجی در یک بازه وسیع، از ماورای بنفش تا مادون قرمز وسط را می‌دهد. وجود این یون‌ها در فیبر جذب توان پمپ را افزایش می‌دهد. لیزرهای فیبری دوپ شده می‌توانند به دو صورت پالسی و موج پیوسته عمل کنند.

لیزرهای فیبری دارای مزیت‌های فراوانی نسبت به سایر انواع لیزرها هستند. در مقایسه با بسیاری از لیزرهای جامد و گازی، لیزرهای فیبری ساده‌تر و کم‌وزن‌تر هستند و می‌توانند به راحتی توسط دیود پمپ شوند. طیف بهره‌ی وسیعی دارند که این ویژگی طیفی سبب شده لیزر فیبری در زمینه

¹ thulium

² Julian stone

³ Charles Burrus

مخابرات نوری و یا ساخت قطعات نوری، سویچ های فتونیک، ذخیره اطلاعات، سنسورها، کاربردهای پزشکی و... استفاده شود.

در کل مزایای لیزرهای فیبری را می توان به چند دسته تقسیم کرد:

(۱) شدت و ساختار پمپ، فیبرهای تک مد موجب کاهش توان آستانه آنها در حد چند صد میکرو وات می شود در نتیجه بازده افزایش می یابد.

(۲) ساختار فیبرها به گونه ای است که خنک کردن این نوع لیزرها را آسان میکند و دیگر نیازی به خنک کننده های بزرگ نیست در نتیجه تلفات ناشی از افزایش حرارت در لیزرهای فیبری کم است.

(۳) موجبرهای فیبری محیطهای پایداری برای انتشار نور فراهم می کنند.

(۴) طول طولانی کاواک فیبرها منجر به کاهش پهنای خط می شود. همچنان سبب می شود تنظیم طول موج در این نوع لیزرها راحت تر باشد.

(۵) توان خروجی بالا و شدت نویز پایین، خروجی این نوع لیزرها در حد چندین کیلو وات نیز گزارش شده است.

(۶) قیمت پایین، و کیفیت خوب پرتو لیزر بدلیل حبس نور در هسته فیبری با قطر کم

جدول (۱-۱) یون‌های نادر زمینی و ویژگی‌های آنها

Doped Ion	Transition	Type of fiber	Wavelength (μm)
Er^{3+}	${}^4S_{3/2} \rightarrow {}^4I_{15/2}$	Fluoride	0.55
	${}^4S_{3/2} \rightarrow {}^4I_{13/2}$	Fluoride	0.85
	${}^4I_{11/2} \rightarrow {}^4I_{15/2}$	Fluoride	0.98
	${}^4I_{13/2} \rightarrow {}^4I_{15/2}$	Silica / Fluoride	1.55
	${}^4F_{9/2} \rightarrow {}^4I_{9/2}$	Fluoride	3.5
Nd^{3+}	${}^4F_{3/2} \rightarrow {}^4I_{9/2}$	Silica	0.92
	${}^4F_{9/2} \rightarrow {}^4I_{11/2}$	Silica	1.06
	${}^4F_{9/2} \rightarrow {}^4I_{13/2}$	Silica / Fluoride	1.35
Ho^{3+}	${}^5S_2 \rightarrow {}^5I_8$	Fluoride	0.55
	${}^5S_2 \rightarrow {}^5I_5$	Fluoride	1.35
	${}^5I_7 \rightarrow {}^5I_8$	Silica / Fluoride	2.08
Pr^{3+}	${}^3P_0 \rightarrow {}^3H_4$	Fluoride	0.49
	${}^3P_1 \rightarrow {}^3H_4$	Fluoride	0.52
	${}^1D_2 \rightarrow {}^3F_4$	Silica	1.05
Tm^{3+}	${}^3G_4 \rightarrow {}^3H_5$	ZBLAN	0.48
	${}^3H_4 \rightarrow {}^3H_6$	Fluoride	0.80
	${}^3F_4 \rightarrow {}^3H_6$	Silica / Fluoride	1.90
Sm^{3+}	${}^3G_{5/2} \rightarrow {}^4H_{9/2}$	Silica	0.65
Yb^{3+}	${}^4F_{5/2} \rightarrow {}^4H_{7/2}$	Silica / Fluoride	1.02

اما مشکلی در ارتباط با این نوع لیزرها وجود دارد این است که هسته لیزر نسبت به مساحت لازم برای متمرکز کردن پرتوهای کم کیفیت لیزر دیود بسیار کوچک است. بنابراین ما برای متمرکز کردن پرتوها، هسته را با غلاف بزرگ می‌پوشانیم. که این پوشش سبب تمرکز پرتوهای لیزر دیود در فیبر می‌شود. و در نتیجه سبب جذب مقدار بیشتری از پرتوهای لیزر دیود می‌گردد.

کاربرد لیزرهای فیبری: مخابرات نوری، سویچ‌های فتونیک، فناوری‌های مربوط به حسگرها، توسعه کیفیتی ادوات نوری توان بالا و تقویت کننده‌های نوری

۱-۱-۲ اساس لیزرهای فیبری

اساس کار لیزرهای فیبری مورد استفاده، همانند دیگر لیزرهاست. اما ویژگی‌های مختلف آن را خاص و مفید می‌کند. در اتم‌ها الکترون‌ها در حالت پایدار در ترازهایی^۱ قرار دارند، که با دادن انرژی (با جذب فوتونی برابر با انرژی بین دو تراز) به ترازهای بالاتری^۲ می‌روند. در لیزر ابتدا ما الکترون را به تراز بالاتر می‌فرستیم، که به آن پمپ کردن^۳ گویند که به روش‌های مختلف انجام می‌شود. اما معمول‌ترین روش بمباران کردن اتم با نور است. برای پمپ لیزرهای فیبری از منابع نوری و یا لیزرهای دیگری استفاده می‌شود. که طول موج آن‌ها پمپ ۹۸۰ نانومتر و یا ۱۴۸۰ نانومتر است.

بعد از پمپ در بیشتر موارد الکترون در تراز ناپایداری قرار می‌گیرد و به سرعت به تراز پایین‌تر باز می‌گردد. ما تراز فراناپایدار^۴ می‌خواهیم داشته باشیم، فرا ناپایداری به معنی این است که الکترون برای مدتی در حالت معلق می‌ماند قبل از این که به تراز پایین‌تر بازگردد. در نتیجه برای ایجاد وارونگی جمعیت ماده یا محیط فعالی لازم است که دارای پاسخ فرا ناپایدار باشد. در محیط لیزر بعد از پمپ الکترون‌ها مدتی در این تراز می‌ماند در این صورت ما الکترون‌های بسیاری خواهیم داشت که در تراز فراناپایدار معلق مانده‌اند که در این حالت به اصطلاح گویند که وارونی جمعیت رخ داده است.

¹ ground state

² excited state

³ pumping

⁴ Meta stable

سپس این الکترون‌ها به تراز پایین باز می‌گردند. همه این پدیده‌ها برای تک تک الکترون‌ها رخ می‌دهد. در نتیجه یک سری به وجود می‌آید. ورود یک فوتون نیز باعث تحریک و بازگشت فوتون به تراز پایه می‌شود. که در این صورت هر فوتونی که آزاد می‌شود که دارای همان فرکانس فوتون ورودی است. که به این پدیده گسیل القایی گویند. که هر کدام از این فوتون‌ها می‌توانند فوتون‌های دیگری را آزاد کنند. در نهایت ما پرتو لیزر را خواهیم داشت که همه‌ی فوتون‌های آزادی دارای همان فرکانس فوتون ورودی هستند.

برای اینکه خروجی لیزر دارای کیفیت خوب باشد لازم است که روند پمپ کردن را ادامه دهیم، و پرتوهای ما چندین بار به ناحیه فعال بازگردند و تقویت شوند. و مسیر کاواک را طی کنند.

دو پارامتر مهم برای خروجی هر لیزر توان آستانه و بازده آن است، توان آستانه توانی است که بعد از آن لیزر توان پمپ را به توان خروجی تبدیل می‌کند. توان آستانه را از میزان بهره لازم برای غلبه بر تلفات موجود در لیزر در هر مسیر رفت و برگشت نیز بدست می‌آورند [۹].

۱-۲ ساختار کاواک لیزرهای فیبری

کاواک لیزرهای فیبری را می‌توان به صورت‌های مختلفی طراحی کرد. رایج‌ترین شکل برای کاواک لیزرها، کاواک‌های فابری-پیرو است، که بیشتر در لیزرهای چون لیزر یاقوتی و لیزر حالت جامد بکار می‌رود، کاواک فابری-پیرو^۱ با قرار دادن ناحیه فعال بین دو آینه، آینه‌هایی با ضریب انعکاس بالا نزدیک به ۱۰۰٪ ساخته می‌شود. برای اینکه خروجی داشته باشیم لازم است تا درصدی از الکترون از کاواک خارج شود. بنابراین یکی از آینه‌ها را با ضریب انعکاس کمتر از صد درصد می‌سازند.

این روش می‌تواند به لیزرهای فیبری هم اعمال شود، اما در لیزرهای فیبری برای باقی ماندن به صورت ساختار تمام فیبری و کاهش تلفات این آینه‌ها باید کاملاً به انتهای فیبرها کوپل شوند. که

^۱ fabry-perot

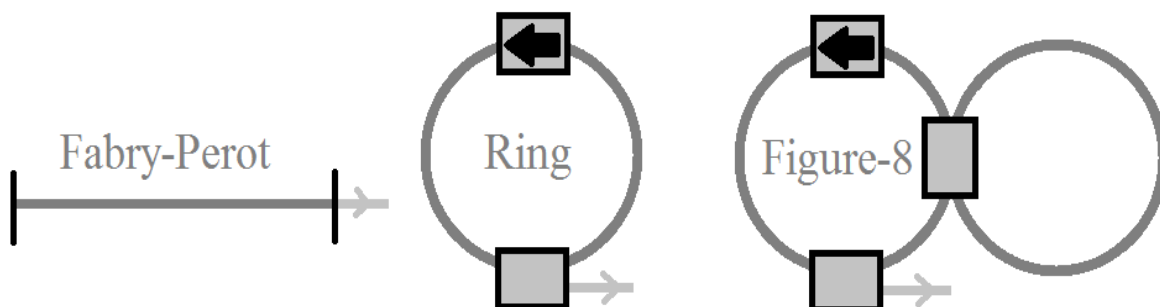
اولین طرح این نوع کاواک‌ها در سال ۱۹۸۵ ارائه گردید [۱۰]. که در آن از آینه‌های دی الکتریک با ضریب انعکاس بالا در طول موج $1/0.88$ میکرومتر استفاده شد که طول موج پمپ آن در 0.82 میکرومتر بودند. از مزایای این نوع کاواک‌ها توان آستانه لیزر پایین آن‌هاست. از معایب این روش می‌توان موارد زیر را نام برد:

(۱) تنظیم این نوع کاواک‌ها آسان نبود. چرا که با کوچکترین انحراف بین آینه و فیبر تلفات به شدت افزایش می‌یابد،

(۲) آینه‌ها به شدت به نقص و معایب انتهای فیبرها حساس هستند.

(۳) پمپ توان بالا می‌تواند به آینه‌ها صدمه بزند.

با توجه به دلایل ذکر شده، حرکتی برای استفاده از ساختارهای حلقوی ایجاد شد. این نوع ساختارها علاوه بر اینکه تلفات کمتری داشتند دارای خاصیت خود احیا شوندگی نیز هستند. و معمولاً به صورت یک طرفه استفاده می‌شوند، و برای این منظور از یک جداکننده استفاده می‌کنند. در چنین ساختارهایی معمولاً از کنترل کننده‌های قطبش برای فیبرهایی که هنگام عبور نور پلاریزه نور تغییر می‌کند تعبیه می‌کنند. در ساده‌ترین شکل کاواک‌های حلقوی دو خروجی تزویج‌گرهای WDM بهم وصل می‌شدند تا شکلی حلقوی ایجاد کنند.

شکل (۱-۱): ساختارهای مختلفی برای کاواک [۱۰]